

**PILSONĪBAS UN MIGRĀCIJAS
LIETU PĀRVALDE**

EIROPAS MIGRĀCIJAS TĪKLS

**STATISTIKAS ZIŅOJUMS PAR
MIGRĀCIJU, PATVĒRUMU
UN IZRAIDĪŠANU
(ATSKAITES GADS – 2004)**

Rīga, 2007.gada septembrī

SATURS

Ievads	3
A. Migrācijas jautājumi	4
1) Migrācijas statistikas analīze un izskaidrošana	4
2) Konteksta izskaidrošana (tiesiskie, politiskie un starptautiskie faktori)	9
B. Patvēruma jautājumi	14
1) Patvēruma statistikas analīze un izskaidrošana	14
2) Konteksta izskaidrošana (tiesiskie, politiskie un starptautiskie faktori)	15
C. Nelegālā ieceļošana	17
1) Statistikas analīze un izskaidrošana	17
2) Konteksta izskaidrošana (tiesiskie, politiskie un starptautiskie faktori)	20

IEVADS

2004.gads Latvijai bija pārmaiņu gads, jo tas bija pirmais gads, kas tika pavadīts Eiropas Savienības valstu saimē un kas uzlika lielāku atbildību par notiekošajiem procesiem legālās un nelegālās migrācijas un patvēruma jomā.

Kā zināms, saskaņota un salīdzināma migrācijas un patvēruma statistika ir svarīga tiesību aktu, migrācijas un patvēruma politikas un personu brīvas kustības attīstīšanā un pārraudzībā. Latvijas Republikā migrācijas, patvēruma un nelegālās migrācijas statistiku vāc un uzkrāj Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts robežsardze un Ekonomikas ministrijas Centrālā Statistikas pārvalde.

Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde uztur Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistru, kas ir viena no valstiski nozīmīgākajām datu bāzēm, kurā ievietota informācija par vairāk kā 3 miljoniem personu. Iedzīvotāju reģistrs ir izveidots kā vienota valsts iedzīvotāju uzskaites sistēma. Iedzīvotāju reģistra galvenais uzdevums ir nodrošināt Latvijas pilsoņu, Latvijas nepilsoņu, kā arī Latvijā uzturēšanās atļaujas saņēmušo ārzemnieku un bēgļu uzskaiti, likumā noteiktajā kārtībā iekļaujot un aktualizējot ziņas par šīm personām Iedzīvotāju reģistrā.

Valsts robežsardze veic robežu kontroli un pieņem lēmumus par personu ieceļošanu Latvijā, veic vīzu un uzturēšanās režīma kontroli, aiztur un izmitina ārzemniekus, kuri valstī uzturas nelikumīgi, pieņem lēmumus par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu (pierobežā, robežkontroles punktā vai robežpārejas punktā), veic ārzemnieku izraidīšanu, veic atpakaļuzņemšanas līgumu procesuālo izpildi, veic ārzemnieku nodarbinātības kontroli un nosaka ieceļošanas aizliegumus.

Savukārt, Ekonomikas ministrijas Centrālās Statistikas pārvaldes darbības mērķis ir, ievērojot starptautiski atzītus principus, veidot un attīstīt Latvijā vienotu valsts statistikas sistēmu par ekonomiskajām, demogrāfiskajām un sociālajām parādībām, procesiem un vidi.

Darba pirmajā daļā veikta migrācijas statistikas analīze un tās izskaidrošana, kā arī apskatītas galvenās tendences un būtiskākā attīstība migrācijas jomā 2004.gadā.

Darba otrajā daļā veikta patvēruma statistikas analīze un tās izskaidrošana, ietverot patvēruma meklētāju pieteikumu iesniegšanas tendences, kā arī apskatītas būtiskākās izmaiņas likumdošanā 2004.gadā.

Savukārt, darba trešajā daļā veikta nelegālās ieceļošanas statistisko datu analīze un tās izskaidrošana, ietverot attīstību un tendences gan par atteiktajām ieceļošanas atļaujām, gan par aizturētajiem ārzemniekiem valsts iekšienē, gan par izraidītajiem ārzemniekiem, kā arī apskatītas būtiskākās izmaiņas likumdošanā 2004.gadā.

A. MIGRĀCIJAS JAUTĀJUMI

Imigrācija ir starptautisks fenomens, kas skar visas Eiropas Savienības dalībvalstis. Imigrācijas politika ir atkarīga no ekonomiskās attīstības faktoriem un mērķiem, vietējā darba tirgus vides, demogrāfiskās situācijas un sabiedriskās reakcijas attiecībā uz imigrācijas problemātiku. Latvija atšķirībā no citām Austrumeiropas valstīm nav kļuvusi par imigrantu mērķa valsti, lai gan Neatkarīgo Valstu Sadraudzības valstu teritorijā ir liels potenciāls migrācijas intensitātes pieaugumam Eiropas Savienības virzienā. Uzskatāms, ka pašreizējā migrācijas politika ir efektīva, jo ārzemnieku skaits Latvijā salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm ir minimāls.

1) Migrācijas statistikas analīze un izskaidrošana

a) Migrācijas plūsmas¹

Apkopotie dati par iedzīvotāju ilgtermiņa migrāciju Latvijā 2004.gadā, liecina, ka 2004.gadā bija vērojams neliels starpvalstu ilgtermiņa migrācijas pieaugums, salīdzinot ar 2003.gadu, kad tā bija vismazākā pēdējā desmitgadē.

2004.gadā Latvijā uz dzīvi apmetās **1665** cilvēki no citām valstīm un uz pastāvīgu dzīvi citās valstīs aizbrauca **2744** cilvēki. Imigrācija no ārvalstīm 2004.gadā salīdzinājumā ar 2003.gadu palielinājās par **22%**, emigrācija no Latvijas tai pat laikā pieauga par **24%**.

Ja emigrācijas pārsvarā pār imigrāciju dēļ 2003.gadā Latvijas valsts iedzīvotāju skaits samazinājies par 846 cilvēkiem, tad 2004.gadā par **1079** cilvēkiem, to skaitā par **714** sievietēm un **365** vīriešiem (sk.1.1.tab.).

1.1.tabula
Migrācijas plūsmas 1999-2004²

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pastāvīgo iedzīvotāju skaits gada sākumā	2399248	2381715	2364254	2345768	2331480	2319203
Reģistrētā imigrācija	1813	1627	1443	1428	1364	1665
Reģistrētā emigrācija	5898	7131	6602	3262	2210	2744

Migrācijas statistikas dati liecina, ka 2004.gadā starpvalstu **imigrācijas** plūsmā (kopā 1665 cilvēki) Krievijas Federācijas īpatsvars bija 16.5%, Lietuvas – 14.8%, Vācijas – 10.2%, ASV – 7.1%, Lielbritānijas – 6.7%, Igaunijas – 5.2%, Ukrainas – 4.9%, Izraēlas – 4.5%, Baltkrievijas – 3.5%, Dānijas – 3.1%.

¹ Iedzīvotāju migrācija Latvijā 2004.gadā. Sk. internetā 20.07.2007.

http://old.csb.gov.lv/teksts.cfm?tem_kods=dem&datums=%7Bts%20'2005-03-31%2013%3A00%3A00%7D

² Centrālās statistikas pārvaldes dati

Emigrācijas plūsmā (kopā 2744 cilvēki) pēc emigrantu skaita pirmajā valstu desmitā Krievijas Federācijas īpatsvars bija 38.5%, Vācijas – 8.5%, Ukrainas – 6.3%, ASV – 6.2%, Lietuvas – 5.5%, Lielbritānijas – 4.1%, Baltkrievijas – 4.0%, Igaunijas – 2.7%, Zviedrijas – 2.6%, Dānijas – 1.9% (sk. 1.2.tabulu).

1.2.tabula
Imigrācija un emigrācija pa valstīm 2004.gadā³

Valstis	Imigrācija		Emigrācija		Migrācijas saldo, cilvēki
	Cilvēku sk.	Procentos	Cilvēku sk.	Procentos	
Visas ārvalstis	1665	100	1744	100	-1079
Tai skaitā:					
Krievija	274	16.5	1057	38.5	-783
Vācija	170	10.2	233	8.5	-63
Lietuva	246	14.8	152	5.5	94
ASV	118	7.1	169	6.2	-51
Ukraina	81	4.9	173	6.3	-92
Lielbritānija	111	6.7	113	4.1	-2
Baltkrievija	59	3.5	111	4.0	-52
Igaunija	87	5.2	75	2.7	12
Izraēla	75	4.5	50	1.8	25
Dānija	52	3.1	53	1.9	-1
Citas valstis	392	23.5	558	20.5	-166

(Valstis sakārtotas pēc migrācijas apgrozījuma, t.i., imigrācija + emigrācija)

Mūsu valstī 2004.gadā ar mērķi apmesties uz pastāvīgu dzīvi vai vismaz uz gadu ieradās 671 sieviete jeb 40,3 % no imigrantu kopskaita un 994 vīrieši jeb 59,7 % no imigrantu kopskaita. Turpretī emigrantu vidū vīriešu un sieviešu proporcija bija aptuveni vienāda – 49,5 % vīriešu un 50,5 % sieviešu.

Starpvalstu migrācijas rezultātā Latvija 2004.gadā “zaudēja” **865** darbspējas vecuma un **334** pensijas vecuma iedzīvotājus. Turpretī bērnu līdz 14 gadu vecumam imigrantu vidū bija par **120** vairāk nekā emigrantu vidū.

No visiem starpvalstu imigrantiem Latvijas pilsonība bija 25,7%, Lietuvas – 14,4%, Krievijas – 13,3%, Vācijas – 5,5%, Igaunijas – 4,4%. Emigrantu vidū Krievijas pilsonība bija 34 %, Latvijas – 26%, Lietuvas – 5,1%, Ukrainas – 5%. Latvijas nepilsoņu īpatsvars imigrantu vidū bija 0,9%, emigrantu vidū – 8,5%.

Analizējot datus par starpvalstu migrantu ģimenes stāvokli, redzam, ka imigrantu vidū vislielākais ir neprecējušos īpatsvars: vīrieši – 45,8%, sievietes – 47,5% no kopskaita. Starp emigrantiem turpretī lielāko daļu veido ģimenes cilvēki. Vīriešu vidū tādu ir 52,5%, bet sieviešu – 44,7%.

³ Centrālās statistikas pārvaldes dati

Papildus vispārējai migrācijas procesu analīzei tika pievērsta uzmanība latviešu tautības personu migrācijai 2004.gadā. Latviešu skaits, kā jau norādīts iepriekš, starpvalstu migrācijas rezultātā kļuva par 80 mazāks, turklāt sieviešu skaits samazinājās par 104. Savukārt vīriešu skaits palielinājās par 24. Imigrējušie latvieši kopumā ieradās no 40 valstīm, to skaitā no ASV – 19,6%, no Krievijas – 13,4%, no Vācijas – 13,1%, no Lielbritānijas – 9,7%, no Lietuvas un Ukrainas – pa 5,1% no kopskaita.

Latviešu emigrācijas virzieni bija 35 valstis. Uz Vāciju emigrēja 19%, uz Lielbritāniju – 10,9%, uz ASV – 10,2%, uz Īriju – 8,3%, uz Zviedriju – 7,2%, uz Krieviju – 6,3%, uz Franciju – 4,6%, uz Itāliju – 3,9%, uz Norvēģiju – 3,7% un uz Kanādu – 3,2% no visiem latviešu tautības emigrantiem.

Starp latviešu imigrantiem vīriešu bija 49,1%, bet starp emigrantiem – 34,5%. Bērnu īpatsvars starp imigrantiem bija 30%, darbaspējas vecuma iedzīvotāju – 52%, pensijas vecuma iedzīvotāju – 18%. Latviešu tautības personu – emigrantu vidū šīs proporcijas bija, attiecīgi, 15%, 82% un 3%.

b) Latvijas iedzīvotāju valstiskā piederība

1.3.tabula
Latvijas iedzīvotāju valstiskā piederība⁴

Iedzīvotāji	2001	2002	% no iedzīvotāju kopskaita	
			2001	2002
Pavisam	2364254	2345768	100	100
Latvijas pilsoņi	1782565	1788967	75.40	76.26
Citi ES pilsoņi	1038	1070	0.04	0.05
Trešo valstu pilsoņi	580651	555731	24.56	23.69
<i>t.sk. Latvijas nepilsoņi</i>	552244	525454	21.85	21.24
<i>Nozīmīgākās trešo valstu pilsoņu grupas</i>				
Krievijas	21149	22333	0.89	0.95
Ukrainas	1814	2046	0.08	0.09
Lietuvas	1637	1737	0.07	0.07
Baltkrievijas	957	1131	0.04	0.05
Igaunijas	495	549	0.02	0.02
ASV	379	379	0.02	0.02
Armēnijas	187	221	0.01	0.01
Polijas	151	164	0.01	0.01
Izraēlas	129	142	0.01	0.01

⁴ Centrālās statistikas pārvaldes dati

Iedzīvotāji	2003	2004	% no iedzīvotāju kopskaita	
			2003	2004
Pavisam	2331480	2319203	100	100
Latvijas pilsoņi	1796946	1804237	77.07	77.80
Citi ES pilsoņi	3386	4407	0.15	0.19
Trešo valstu pilsoņi	531148	510559	22.78	22.01
<i>t.sk. Latvijas nepilsoņi</i>	504572	481635	21.64	20.77
<i>Nozīmīgākās trešo valstu pilsoņu grupas</i>				
Krievijas	21626	22464	0.93	0.97
Ukrainas	1907	2338	0.08	0.10
Baltkrievijas	1162	1459	0.05	0.06
ASV	319	476	0.01	0.02
Armēnijas	200	235	0.01	0.01
Izraēlas	140	205	0.01	0.01
Azerbaidžānas	125	150	0.01	0.01
Moldovas	109	126	0.004	0.005
Kazahstānas	85	107	0.004	0.005
Indijas	66	122	0.003	0.005

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem Latvijas iedzīvotāju skaits arī 2004.gadā turpināja samazināties. 2005.gada sākumā tas bija 2 miljoni 306 tūkstoši jeb par 12,8 tūkstošiem cilvēku mazāks nekā pirms gada. Iedzīvotāju skaits 2004.gadā saruka vairāk nekā 2003. gadā – par 0,55 % salīdzinājumā ar 0,53 % gadu iepriekš. Iedzīvotāju skaits dabiskās kustības dēļ (mirušo skaitam pārsniedzot jaundzimušo skaitu) kritās par 11,7 tūkstošiem; emigrācijas pārsvars pār imigrāciju to samazināja par 1,1 tūkstoti cilvēku. Pēdējos gados migrācijas ietekme iedzīvotāju skaita samazinājumā Latvijā kļūst arvien mazāka⁵.

2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gadu, joprojām vislielākais imigrantu īpatsvars ir no kaimiņvalstīm, proti, Krievijas Federācijas, Ukrainas, Baltkrievijas, kā arī no Lietuvas un Igaunijas. Būtiskas izmaiņas imigrantu skaitā nav novērojamas.

⁵ Demogrāfiskās situācijas izmaiņas Latvijā 2004.gadā. Sk. internetā 20.07.2007.
http://old.csb.gov.lv/lteksts.cfm?tem_kods=dem&datums=%7Bts%20%272005%2D04%2D15%2013%3A00%3A00%27%7D

c) Uzturēšanās atļaujas 2004.gadā

1.3.tabula⁶

Izsniegtās uzturēšanās atļaujas 2004.gadā

	2002	2003	2004
Pavisam	6522	8263	5406
Ģimenes apvienošana	2235	4135	2365
Laulātie	1835	3098	1224
Bērni < 18 gadiem	400	224	115
Citi ģimenes locekļi	...	813	740
Mācības	493	590	656
Skolēni
Studenti	441
Nodarbinātība	1784	2223	1935
Pašnodarbinātas pers.	399	1173	664
Nodarbinātas personas	1385	1050	1271
Cits	2010	1315	450

... - Trūkst datu vai tie ir apšaubāmi

2004.gadā termiņuzturēšanās atļaujas galvenokārt saņēmuši ārzemnieki, kuri vēlas uzturēties Latvijā ģimenes atkalapvienošanās, darba un uzņēmējdarbības, mācību nolūkā. Visvairāk termiņuzturēšanās atļaujas izsniegtas Latvijas pilsoņu laulātajiem.

2004.gadā par 9702 personām pieņemti lēmumi izsniegt uzturēšanās atļaujas. 31 personai (0.3%) ir atteikts izsniegt uzturēšanās atļaujas.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2004.gadā ir pieaudzis izsniegto darba atļauju skaits. Pārskata periodā ir izsniegtas 3717 darba atļaujas ārzemniekiem. Latvijas Republikai kļūstot par Eiropas Savienības dalībvalsti ir palielinājusies uzņēmēju interese par Latviju, jo Latvijā ir ekonomiskās attīstības iespējas.

2004.gada 1.martā Vīzu Informācijas sistēma ir papildināta ar darba atļauju bāzi, atvieglojot darba atļauju izsniegšanas procedūru.

2004.gadā tika izsniegtas 7649 pastāvīgās uzturēšanās atļaujas. Tās lielākoties saņēmuši Latvijas Republikā pastāvīgi dzīvojošie citu valstu pilsoņi, kuri gada laikā saņēmuši 3467 pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, un Latvijas pilsoņu laulātie, kuri gada laikā ir saņēmuši 988 pastāvīgās uzturēšanās atļaujas.

Vērtējot migrācijas procesu tendences, redzams, ka migrācijas apjomi ir samērā nemainīgi. Galvenās ieceļotāju grupas veido ārzemnieki, kas uzturēšanās atļauju saņem ģimenes apvienošanas nolūkā, tad seko nepilsoņi, kuri kļuvuši par citas valsts pilsoņiem un

⁶ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

saņēmuši uzturēšanās atļauju Latvijā, un uzturēšanās atļauju saņēmušie ārzemnieki nodarbinātības nolūkā.

2) Konteksta izskaidrošana (tiesiskie, politiskie un starptautiskie faktori)

a) Galvenās tendences un būtiskākā attīstība migrācijas jomā

2004.gadā kā prioritāte migrācijas politikas izstrādāšanā un īstenošanā bija:

- 1) valsts politikas migrācijas jomā veidošana un realizēšana, izpildot Eiropas Savienības tiesību aktu prasības un ievērojot Eiropas Savienības politiku migrācijas jomā;
- 2) datorizētas vīzu izsniegšanas un reģistrācijas sistēmas pilnveidošana un vienotās vīzu informācijas sistēmas uzturēšana.

2004.gadā tika nodrošināta Eiropas Savienības prasībām atbilstošu jaunu uzturēšanās atļauju ielīmju un jaunu vīzu ielīmju izsniegšana:

- ❖ 2004.gada 1.maijā uzsākta jaunu uzturēšanās atļauju ielīmju izsniegšana;
- ❖ 2004.gada 1.maijā uzsākta jauno vīzu ielīmju izsniegšana;
- ❖ Pilnveidota Vīzu informācijas sistēma:
 - Ieviesta uzturēšanās atļauju drukāšanas sistēma,
 - Tiek izsniegtas Eiropas Savienības prasībām atbilstošas vīzas un uzturēšanās atļaujas ar tajās integrētu personas fotogrāfiju,
 - 2004.gada 1.martā ieviesta Darba atļauju datu bāze.

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu Latvijas dalību Eiropas Savienībā, tika izstrādāti Eiropas Savienības prasībām atbilstoši tiesību akti:

- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Kārtība, kādā Latvijas Republikā ieceļo un uzturas Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu pilsoņi un viņu ģimenes locekļi”. Noteikumi nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikā ieceļo un uzturas citu Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņi un viņu ģimenes locekļi, kā arī kārtību, kādā minētās personas izraida no Latvijas Republikas.
- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Ārzemniekiem nepieciešamais finanšu līdzekļu apmērs un finanšu līdzekļu esamības konstatēšanas kārtība”. Noteikumi nosaka ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru, lai ieceļotu un uzturētos Latvijā, kā arī atgrieztos mītnes zemē vai izceļotu uz trešo valsti, kurā viņam ir tiesības ieceļot, un kārtību, kādā konstatē finanšu līdzekļu esību.
- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumos Nr.217 „Vīzu noteikumi””.

- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumos Nr.213 „Uzturēšanās atļauju noteikumi””.
- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 15.aprīļa noteikumos Nr.183 „Ielūgumu apstiprināšanas kārtība””.
- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumos Nr.214 „Noteikumi par valsts nodevu par vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem””.
- ❖ Ministru kabineta noteikumi „Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 10.jūlija noteikumos Nr.310 „Kārtība, kādā personas šķērso Latvijas Republikas valsts robežu””.

2004.gadā ir izstrādāti pieteikumi un uzsākta šādu projektu realizācija:

- ❖ Piešķirts Eiropas reģionālās attīstības fonda finansējums Nacionālās programmas Vienotā programma dokumenta 1.3.1. aktivitātes projektam „Iedzīvotāju uzskaites un migrācijas procesa dokumentācijas digitalizācija”. Projekta mērķis – izveidot vienotu Latvijas iedzīvotāju un ārzemnieku migrācijas procesa uzskaites dokumentācijas digitālo arhīvu, kurš nodrošinātu normatīvajos aktos paredzētās informācijas par fizisko personu saņemšanu, apstrādi un izmantošanu gan dokumentu, gan elektroniskā formā, kā arī elektronisko dokumentu arhīva izveidi.
- ❖ Uzsākts darbs pie Finanšu programmas *Schengen Facility* projektiem „Vīzu informācijas sistēmas attīstīšana”. Projekts paredz jaunas nacionālās Vīzu informācijas sistēmas izstrādi.
- ❖ *Phare* Nacionālās programmas projekta „Patvēruma un migrācijas vadības sistēma” ietvaros tika izstrādāta „Vienotās patvēruma un migrācijas vadības sistēmas attīstības programma 2004. – 2009.gadam”.
- ❖ *Phare* Nacionālās palīdzības programmas ietvaros tika realizēts Vienotās migrācijas informācijas sistēmas izstrādes projekts, kurš paredz izveidot vienotu informācijas sistēmu iedzīvotāju un ārzemnieku reģistrācijai un uzskaiti.

b) 2004.gadā izsniegto uzturēšanās atļauju veidi

Saskaņā ar Imigrācijas likumu ārzemniekam Latvijā var tikt izsniegta termiņuzturēšanās vai pastāvīgās uzturēšanās atļauja. Latvijā 2004.gadā bija iespējami šādi uzturēšanās atļauju izsniegšanas iemesli:

- ✓ Privāts apciemojums;

- ✓ Latvijas pilsoņa laulātais;
- ✓ Latvijas nepilsoņa laulātais;
- ✓ Latvijas pilsoņa laulātā nepilngadīgie bērni;
- ✓ Latvijas nepilsoņa laulātā nepilngadīgie bērni;
- ✓ Studentu vai audzēkņu apmaiņa;
- ✓ Mācības un zinātniskais darbs;
- ✓ Darba līgums;
- ✓ Padomes, valdes loceklis;
- ✓ Ārvalsts komercsabiedrības pārstāvis;
- ✓ Eksperts, konsultants;
- ✓ Komercsabiedrības vadītājs;
- ✓ Komercsabiedrības struktūrvienību vadītājs;
- ✓ Reliģiskā darbība;
- ✓ Ārstēšanās;
- ✓ Sabiedriskās organizācijas pārstāvis;
- ✓ Ārzemnieka laulātais;
- ✓ Ārzemnieka nepilngadīgie bērni;
- ✓ Nozīmīgi kapitālieguldījumi (Ls 600 000).
- ✓ Individuālais komersants;
- ✓ Pašnodarbināta persona;
- ✓ Brīvprātīgs nealgots darbinieks;
- ✓ Persona, kura iestājusies klosterī;
- ✓ Zinātniskais darbs;
- ✓ Stažieris, praktikants;
- ✓ Dalība starptautiska līguma vai projekta īstenošanā;
- ✓ Dalība valsts vai pašvaldību institūciju projektā;
- ✓ Pakalpojumu ņēmējs;
- ✓ Pakalpojumu sniedzējs;
- ✓ Pietiekami iztikas līdzekļi;
- ✓ Latvijas pilsoņa vecāki un viņu laulātie;
- ✓ Latvijas nepilsoņa vecāki un viņu laulātie;
- ✓ Ārzemnieks, kurš 17.06.1940. bija Latvijas pilsonis;
- ✓ Ārzemnieks, kuram viens no vecākiem ir Latvijas pilsonis;
- ✓ Aizbildnībā vai aizgādībā esošs ārzemnieks;
- ✓ Personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss;

- ✓ Iekšlietu ministra rīkojums;
- ✓ Repatriants;
- ✓ Repatrianta ģimenes loceklis;
- ✓ Ārzemnieks, kura apgādībā ir bērns – Latvijas Republikas pilsonis vai Latvijas nepilsonis;
- ✓ Latvijas pilsoņa bērns – ārzemnieks;
- ✓ Latvijas nepilsoņa bērns – ārzemnieks;
- ✓ Ārzemnieka bērns – ārzemnieks;
- ✓ Ārzemnieks, kurš uzturējies Latvijā 10 gadus;
- ✓ Ārzemnieka, kurš uzturējies Latvijā 10 gadus, nepilngadīgais bērns;
- ✓ Latvijā pastāvīgi dzīvojošs citas valsts pilsonis (arī bērni);
- ✓ Ārzemnieks, kurš ieguvis izglītību latviešu valodā.

Savukārt saskaņā ar Imigrācijas likuma 34.panta pirmo daļu uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai reģistrēšanu atsaka, ja:

- ✓ ārzemnieks nav iesniedzis visus Ministru kabineta noteikumos norādītos uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus vai atsakās sniegt pieprasītos paskaidrojumus, kas saistīti ar uzturēšanās atļaujas saņemšanu;
- ✓ ārzemnieks sniedzis nepatiesas ziņas;
- ✓ ārzemniekam nav nepieciešamo finanšu līdzekļu, lai uzturētos Latvijā;
- ✓ ārzemnieks uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus iesniedzis ar Latvijas Republikā neatzītu vai nederīgu ceļošanas dokumentu vai viņam ceļošanas dokumenta nav;
- ✓ ārzemniekam ir tāds veselības traucējums vai slimība, kas apdraud sabiedrības drošību un tās locekļu veselību, vai ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks varētu radīt draudus sabiedrības veselībai, izņemot gadījumus, kad ārzemnieks ar Veselības ministrijas piekrišanu ierodas ārstēt attiecīgo veselības traucējumu vai slimību;
- ✓ ārzemnieks ir nelikumīgi uzturējies Latvijā vai ar tiesas spriedumu konstatēts, ka viņš palīdzējis citam ārzemniekam nelikumīgi ieceļot Latvijā;
- ✓ ārzemnieks ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijā aizliegta;
- ✓ ārzemnieks ar tiesas spriedumu atzīts par vainīgu tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā Latvijā vai ārpus tās, par ko Latvijas Republikas likumā paredzēts sods — brīvības atņemšana uz laiku, kas nav mazāks par trim gadiem. Šo

nosacījumu nepiemēro, ja sodāmība ir dzēsta vai noņemta likumā noteiktajā kārtībā, bet attiecībā uz ārvalstīs izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — pagājuši ne mazāk kā pieci gadi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas;

- ✓ ārzemnieks ir saņēmis atlīdzību (kompensāciju) par izbraukšanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs neatkarīgi no tā, vai šo atlīdzību (kompensāciju) ir izmaksājušas Latvijas Republikas valsts vai pašvaldību iestādes vai starptautiskie (ārvalstu) fondi vai iestādes;
- ✓ uzaicinātājs zaudējis tiesības uzturēties Latvijā Republikā;
- ✓ ārzemnieks iestājies ārvalsts militārajā vai citā valsts dienestā;
- ✓ ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks noslēdzis fiktīvu laulību, lai saņemtu uzturēšanās atļauju Latvijā Republikā;
- ✓ ārzemnieks ir tāda ārzemnieka aizbildnībā vai aizgādībā, kuram ieceļošana Latvijā Republikā ir aizliegta;
- ✓ ir pamats uzskatīt, ka nodibinātā adopcija ir fiktīva un dibināta, lai ārzemnieks varētu saņemt uzturēšanās atļauju Latvijā Republikā;
- ✓ ārzemnieks strādā bez darba atļaujas vai pēdējā gada laikā strādājis bez darba atļaujas;
- ✓ uzaicinātājs rakstveidā atsauc izsaukumu;
- ✓ uzaicinātājs atrodas bezvēsts prombūtnē vai zaudējis rīcībspēju, vai miris;
- ✓ kompetentas ārvalsts iestādes sniegušas informāciju, kas ir par pamatu tam, lai ārzemniekam aizliegtu ieceļot un uzturēties Latvijā Republikā;
- ✓ ārzemnieka sniegtā informācija neliecina par noturīgu saikni ar viņa mītnes zemi un ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada nelegālās imigrācijas risku;
- ✓ uzaicinātājs atrodas pirmstiesas izmeklēšanas vai brīvības atņemšanas iestādē.

c) Eiropas un/vai starptautiskie faktori, kas ietekmējuši noteiktas izmaiņas un/vai nepārtrauktību migrācijas jomā 2004.gadā

2004.gada 1.maijā Latvija kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti, līdz ar to no šī brīža visiem nacionālajiem normatīvajiem aktiem bija jāatbilst Kopienas normatīvo aktu prasībām.

Kā nozīmīgākās izmaiņas var atzīmēt brīvas personu kustības principa nodrošināšanu no 2004.gada 1.maija, izmaiņas robežšķērsošanas procedūrā attiecībā uz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, vienotas formas vīzu un uzturēšanās atļauju ieviešanu. Migrācijas apjomu Latvijai kļūstot par Eiropas Savienības dalībvalsti neietekmēja.

B. PATVĒRUMA JAUTĀJUMI

Pirms Latvijas pievienošanās Eiropas Savienībai ir izskanējuši viedokļi, ka pēc 2004.gada 1.maija Latvijā ieceļos tūkstošiem vai pat miljoniem imigrantu, tai skaitā patvēruma meklētāju. Protams, līdz ar labklājības līmeņa celšanos arī mūsu valsts var kļūt par iekārojamāku personām, kuru dzīves līmenis ir zemāks. Tomēr jāatceras, ka patvērums tiek garantēts tikai tām personām, kuru motīvs patvēruma lūgšanai nav ekonomiskas intereses, bet gan patiesi draudi dzīvībai.

Bēglim Latvijā vienu gadu no statusa piešķiršanas brīža tiek nodrošināts pabalsts un valodas apmācība, tomēr sociālo garantiju apjoms ir krietni mazāks nekā citās Eiropas valstīs. Turklāt Latvijā nav izveidojušās spēcīgas Āzijas vai Āfrikas tautu kopienas, kas mudinātu patvēruma meklētājus doties uz Latviju.

Kopš 1998. gada, kad tika uzsākta patvēruma procedūra, patvērumu pieprasījušas 141 persona. Pirmajos gados vairums pieteikumu par bēgļa statusa piešķiršanu iesniedzēju bija personas no Āzijas valstīm, bet pēdējo gadu laikā tās galvenokārt ir personas no bijušās PSRS republikām (piemēram, no Krievijas, Baltkrievijas).

Ir grūti prognozēt, kā Latviju ietekmēs valsts ģeogrāfiskais novietojums. Tā kā Latvijas austrumu robeža ir Eiropas Savienības ārējā robeža, tad patvēruma meklētāji, iespējams, to izmantos, lai nokļūtu tālāk kādā citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Tomēr Latvijas austrumu robežas nostiprināšanā ir ieguldīti lieli līdzekļi, lai līdz minimumam samazinātu personu nelegālu iekļūšanu valstī.

1) Patvēruma statistikas analīze un izskaidrošana

a) Pirmreizējo patvēruma meklētāju pieteikumu iesniegšanas tendences 2004.gadā

2.1.tabula⁷

Kopējais pirmreizējo patvērumu meklētāju pieteikumu skaits 1998-2004

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
58	22	5	14	30	5	7

2004.gadā Latvijā patvērumu meklēja pa vienai personai no Baltkrievijas, Azerbaidžānas, Rumānijas un Gruzijas un trīs personas no Ēģiptes.

Kā liecina statistiskie dati, arī 2004.gadā nav novērojams straujš patvēruma meklētāju skaita pieaugums. Mazais patvēruma meklētāju skaits saistāms ar Latvijas sociālekonomisko

⁷ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

situāciju, samērā nelielajiem pabalstiem, ģeogrāfisko novietojumu un tautiešu diasporas neesamību. Patvēruma meklētāju nokļūšana Latvijā pašlaik gan drīzāk vērtējama kā nejaušs pārtraukums ceļā uz kādu citu valsti. Maz ticams, ka patvēruma meklētāju skaits drīzumā varētu pieaugt. Tomēr tālākā nākotnē tas varētu palielināties.

b) Pirmreizējo un gala pozitīvo lēmumu skaits 2004.gadā

2.2.tabula⁸
Kopējais lēmumu skaits, 2004

	Pavisam	Pirmā instance	Pirmreizējā apelācija
Pavisam	11	11	-
Pozitīvie lēmumi	-	-	-
Negatīvie lēmumi	6	6	-
Citi bez-statusa lēmumi	5	5	-

2004.gadā nav pieņemti pozitīvi lēmumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu. Salīdzinot ar 2003.gadu nav novērojamas salīdzinošas izmaiņas.

c) Izmaiņas statusa piešķiršanā konkrētām pilsoņu grupām

Tā kā patvēruma meklētāju skaits Latvijā ir mazs, nav iespējams veikt statistisko analīzi par izmaiņām, piešķirot konkrētu statusu definētām pilsoņu kopām.

2) Konteksta izskaidrošana (tiesiskie, politiskie un starptautiskie faktori)

a) Būtiskākās izmaiņas likumdošanā 2004.gadā

2004.gadā prioritātes patvēruma politikas izstrādāšanā un īstenošanā:

- 1) Latvijas patvēruma likumdošanas atbilstības Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām nodrošināšana;
- 2) Eiropas Savienības Padomes 2000.gada 11.decembra Regulas Nr.2725/2000 par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas Eurodac izveidi, lai efektīvi piemērotu Dublinas Konvenciju, prasību ieviešana un Eurodac sistēmas darbības nodrošināšana.

Lai nodrošinātu vienotās Eiropas patvēruma sistēmas izveidi un novērstu patvēruma pieteikuma izsniegšanu vairākās dalībvalstīs, kā arī lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, tika izveidota patvēruma

⁸ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

meklētāju un par nelikumīgu robežas šķērsošanu aizturēto personu pirkstu nospiedumu datu bāze Eurodac.

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu Latvijas dalību Eiropas Savienībā, tika izstrādāti Eiropas Savienības prasībām atbilstoši tiesību akti:

- ✓ Likums „Grozījumi Patvēruma likumā”;
- ✓ Likums „Par konvenciju, ar kuru nosaka valsti, kura atbildīga par vienā no Eiropas Kopienu dalībvalstīm iesniegta patvēruma pieteikuma izskatīšanu”.

Pārskata gadā ir izstrādāti pieteikumi un uzsākta šādu projektu realizācija:

- ✓ Realizēts 2002.gada *Phare Twinning Light* projekts „Patvēruma meklētāju, bēgļu un personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss, tiesības un pienākumi”. Projekta mērķis bija administratīvās kapacitātes stiprināšana un likumdošanas pilnveidošana personas tiesību nodrošināšanai. Projekta ietvaros tika izstrādāti divi dokumenti patvēruma meklētāju un bēgļu tiesību nodrošināšanai, kā arī sabiedrības informēšanas stratēģija.
- ✓ 2004.gadā tika apstiprināts projekts „Soli pa solim” *Equal* programmas ietvaros. Projekta mērķis – patvēruma meklētāju profesionālā un sociālā integrācija.
- ✓ Lai stiprinātu administratīvo kapacitāti un pilnveidotu likumdošanu personas tiesību nodrošināšanā, tika izstrādāts 2002.gada *Phare Twinning Light* projekta „Patvēruma meklētāju, bēgļu un personu, kurām piešķirts alternatīvais statuss, tiesības un pienākumi” pieteikums. Projekts tika apstiprināts Eiropas Komisijā un uzsākta tā realizācija.

b) Procesuālas izmaiņas 2004.gadā

Attiecībā uz patvēruma pieteikuma izskatīšanas procedūru un patvēruma procedūrā iesaistīto atbildīgo institūciju funkciju sadalījumu izmaiņu nav.

c) Eiropas un/vai starptautiskie faktori, kas ietekmējuši noteiktas izmaiņas un/vai nepārtrauktību patvēruma jomā 2004.gadā

Nozīmīgu ietekmi uz Latvijas patvēruma sistēmu atstāja Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā. Iepriekšējā laika periodā, 2003.gadā tika veikti nepieciešamie sagatavošanās pasākumi, lai nodrošinātu nacionālās likumdošanas atbilstību Eiropas Savienības prasībām, kā arī praktiskie pasākumi to realizācijai, piemēram, Eiropas Savienības Padomes 2000.gada 11.decembra Regulas Nr.2725/2000 par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas Eurodac izveidi, lai efektīvi piemērotu Dublīnas Konvenciju, prasību ieviešana un Eurodac sistēmas darbības nodrošināšana.

C. NELEGĀLĀ IECEĻOŠANA

Pēdējo gadu laikā nelegālā migrācija Latvijā nav būtiski palielinājusies. Pieaugot imigrāciju kontrolējošo dienestu profesionalitātei, arvien mazāk personu Latvijā ieceļo un uzturas nelegāli. Latvija ir neizdevīga zona nelegālajiem imigrantiem. Šādu situāciju Latvijā nosaka salīdzinoši zemais sociālais labklājības līmenis, klimatiskie apstākļi, kultūras atšķirības (valoda, noslēgta sabiedrības kopiena), bezdarba problēmas, kā arī liberālā imigrācijas politika. Latvija arī tuvākā nākotnē nespēs nodrošināt tādus apstākļus, kādus imigrantiem var nodrošināt Rietumeiropas valstis.

1) Statistisko datu analīze un izskaidrošana

a) Attīstība un/vai tendences par atteiktām ieceļošanas atļaujām 2004.gadā salīdzinot ar 2003.gadu

Valsts robežsardze 2004.gadā uz robežas atteikusi ieceļošanas atļauju Latvijas Republikā **2024** personām (sk.3.1.tab.).

3.1.tabula⁹

Kopējais atteikto ieceļošanas atļauju skaits 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Pavisam	938	707	1084	2856	2024

2004.gadā no visiem ieceļošanas atteikumiem 39% bija Lietuvas pilsoņi, 23% Igaunijas pilsoņi, 17% Krievijas pilsoņi, 4% Baltkrievijas pilsoņi, 3% Polijas pilsoņi (sk.3.2.tab.).

3.2.tabula¹⁰

Ārzemnieku skaits, kuriem atteikta ieceļošana Latvijā, 2004

Pilsonība	Pavisam	%
Lietuva	796	39.32
Igaunija	476	23.52
Krievija	345	17.04
Baltkrievija	73	3.61
Polija	69	3.41
Ukraina	41	2.03
Indija	31	1.53
Turcija	20	0.99
Kazahstāna	15	0.74
Čehija	13	0.64
Citi	145	7.16
Pavisam	2024	100

⁹ Valsts robežsardzes dati

¹⁰ Valsts robežsardzes dati

Salīdzinot datus ar 2003.gadu, atteikto ieeļošanas atļauju skaits ir samazinājies. 2004.gadā tāpat kā 2003.gadā visvairāk ieeļošanas atteikumi bijuši Lietuvas, Igaunijas un Krievijas pilsoņiem. Igaunijas, Lietuvas un Krievijas pilsoņu interese par Latviju izskaidrojama ar to, ka Latvijai gan ar Igauniju, gan ar Lietuvu un Krieviju ir sauszemes robeža. Vēsturiskie notikumi ir pamatā tam, ka Latvijā šo valstu pilsoņiem nav valodas barjeras un Latvijā dzīvo viņu radi un paziņas, kā arī ir līdzīgs klimats un ir pietiekami daudz Igaunijas, Lietuvas un Krievijas uzņēmumi, kas izveidoti pēdējos 16 gados. Protams, kā vieni no galvenajiem faktoriem minēto valstu pilsoņu esamībai Latvijā ir ģimene, darbs un studijas.

b) Attīstība un/vai tendences par aizturētajiem ārzemniekiem valsts iekšienē 2004.gadā salīdzinot ar 2003.gadu

Saskaņā ar Valsts robežsardzes sniegto informāciju 2004.gadā valsts iekšienē aizturēti 399 ārzemnieki (sk.3.3.tab.).

3.3.tabula¹¹
Kopējais valsts iekšienē aizturēto ārzemnieku skaits 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Pavisam	293	283	377	609	399

Salīdzinot datus ar 2003.gadu, aizturēto ārzemnieku skaits Latvijas Republikā ir samazinājies, kas daļēji izskaidrojams ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā. No aizturētajiem ārzemniekiem 80% personu aizturētas par ieeļošanas, uzturēšanās un vīzu režīma pārkāpumiem un 20% personu par strādāšanu bez darba atļaujas.

2004.gadā no visiem aizturētajiem ārzemniekiem Latvijas Republikā 30% bija Krievijas pilsoņi, 17% Lietuvas pilsoņi, 16% Ukrainas pilsoņi (sk.3.4.tab.).

3.4.tabula¹²
Aizturētie ārzemnieki, 2004

Pilsonība	Pavisam	%
Krievija	120	30.07
Lietuva	69	17.29
Ukraina	64	16.04
Bezpavalstniecība	46	11.53
Baltkrievija	29	7.27
Armēnija	11	2.76
Moldova	10	2.51
Igaunija	10	2.51
Gruzija	9	2.25
Azerbaidžāna	4	1.00
Citi	27	6.77
Pavisam	399	100

¹¹ Valsts robežsardzes dati

¹² Valsts robežsardzes dati

2004.gadā tāpat kā 2003.gadā visvairāk aizturēti Krievijas, Lietuvas un Ukrainas pilsoņi. Tas izskaidrojams ar to, ka Latvijai ar minētajām valstīm ir sauszemes robeža, bez tam Latvijā šo valstu pilsoņiem nav valodas barjeras, ir līdzīgs klimats un ir pietiekams skaits šo valstu uzņēmumu, kā arī Latvija pēc iestāšanās Eiropas Savienībā kļuvusi par tranzītvalsti nokļūšanai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

c) Attīstība un/vai tendences par izraidītajiem ārzemniekiem 2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gadu

Saskaņā ar Valsts robežsardzes sniegto informāciju 2004.gadā izraidītas **244** personas (sk.3.5.tab.).

3.5.tabula¹³
Kopējais izraidīto ārzemnieku skaits 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Pavisam	238	233	254	366	244

2004.gadā no visām izraidītajām personām 33% bija Krievijas pilsoņi, 23% Lietuvas pilsoņi, 18% Ukrainas pilsoņi, 8% Baltkrievijas pilsoņi (sk. 3.6.tab.).

3.6.tabula¹⁴
Izraidītie ārzemnieki, 2004

Pilsonība	Pavisam	%
Krievija	81	33.20
Lietuva	56	22.95
Ukraina	44	18.03
Baltkrievija	19	7.79
Moldova	7	2.87
Gruzija	7	2.87
Armēnija	6	2.46
Igaunija	6	2.46
Azerbaidžāna	3	1.23
Uzbekistāna	2	0.82
Citi	13	5.33
Pavisam	244	100

Salīdzinot datus ar 2003.gadu, izraidīto personu skaits ir samazinājies. Kā redzams, vislielākais izraidīto personu skaits ir to valstu pilsoņi, ar ko Latvijai ir kopēja robeža. Bez tam šāds samazinājums saistīts ar Eiropas Savienības paplašināšanos pēc 2004.gada 1.maija, kas ietekmēja nelegālās migrācijas tendences Latvijā.

d) Lielākās nelegālo ārzemnieku grupas

¹³ Valsts robežsardzes dati

¹⁴ Valsts robežsardzes dati

2004.gadā tāpat kā 2003.gadā lielākās nelegālo ārzemnieku grupas ir no tām valstīm, ar ko Latvijai ir sauszemes robeža. Tas izskaidrojams ar to, ka šo valstu pilsoņiem nav valodas barjeras, ir līdzīgs klimats, izveidoti šo valstu uzņēmumi.

2) Konteksta izskaidrošana (tiesiskie, politiskie un starptautiskie faktori)

a) Būtiskākās izmaiņas likumdošanā 2004.gadā

2004.gadā būtiskas izmaiņas likumdošanā attiecībā uz nelegālo migrāciju netika konstatētas, jo daudz darba normatīvo aktu izdošanā tika ieguldīts 2003.gadā, gatavojoties iestāšanās procesam Eiropas Savienībā.

b) Procesuālās izmaiņas 2004.gadā

2004.gadā tika reorganizēti Valsts Robežsardzes Imigrācijas dienesti. Tās mērķis bija optimizēt esošo struktūru, kā arī lai īstenotu Eiropas Savienības un Šengenas prasības robežkontrolē uz Eiropas Savienības ārējās robežas. Reorganizācijas rezultātā Valsts robežsardzē bijušo 10 dienestu un nodaļu vietā tika izveidotas 40 imigrācijas struktūrvienības, minimāli palielinot to personālu, bet nodrošinot vismaz divu imigrācijas amatpersonu esamību katrā Latvijas Republikas rajonā¹⁵.

Bez tam 2004.gadā tika izstrādāta informācijas sistēma „Nelegālās imigrācijas reģistrs” un uzsākta tās plānveida ieviešana darbībā Valsts robežsardzes imigrācijas struktūrvienībās. Reģistra mērķis ir uzskaitīt visus imigrācijas struktūrvienībās aizturētos ārzemniekus¹⁶.

c) Eiropas un/vai starptautiskie faktori, kas ietekmējuši noteiktas izmaiņas un/vai nepārtrauktību izraidīšanas jomā 2004.gadā

Pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā ievērojami samazinājās izraidāmo personu skaits, jo lielākie ieceļošanas, uzturēšanās un vīzu režīma pārkāpēji bija Lietuvas un Igaunijas pilsoņi.

Bez tam pirmajos mēnešos pēc Latvijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai un minimālās robežkontroles ieviešanas un datorizētās robežkontroles atcelšanu Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas Zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem būtiski samazinājies konstatēto personu skaits, kas izmanto nederīgus – zagtus vai nozaudētus ceļošanas dokumentus. Periodiska pilnās robežkontroles atjaunošana liecināja, ka Eiropas Savienības pilsoņi turpina ceļot ar nederīgiem ceļošanas dokumentiem.

¹⁵ Valsts robežsardzes publiskais pārskats 2004, Rīga, 2004, 9.lpp

¹⁶ Valsts robežsardzes publiskais pārskats 2004, Rīga, 2004, 24.lpp